

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
Освітня програма	35181 Початкова освіта
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	013 Початкова освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

01.06.2021 р.

Справа № 0012(ПГ2)/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,
Андрощук Ігор Петрович,
Гавриленко Тетяна Леонідівна,
Демченко Олена Петрівна,
Коваленко Наталія Володимирівна,
Коренева Інна Миколаївна,
Лобода Дмитро Олександрович,
Носаченко Володимир Миколайович,
Огністий Андрій Володимирович,
Попович Анжеліка Станіславівна,
Рябовол Лілія Тарасівна,

за участі запрошених осіб:

Черничко Степан Степанович – представник ЗВО,
Кучай Тетяна Петрівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	35181
Назва ОП	Початкова освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 6, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Під час здійснення акредитаційної експертизи у 2020 р. за критерієм 1 було виставлено оцінку Е. Реагуючи на рекомендації ГЕР, ЗВО було: - в ОП у пункті «Професійна кваліфікація» вилучено кваліфікацію «Викладач», однак у профілі ОП (у цілях навчання, придатності до працевлаштування, програмних компетентностях, програмних результатах навчання), переліку ОК зберігається спрямованість на отримання кваліфікації «Викладач ЗВО» (blob:https://office.naq.gov.ua/fcb4fe7b-c0e4-437d-a08a-9c35ed481815); - частково узгоджено кваліфікації в НП (Вчитель початкової школи, практичний психолог blob:https://office.naq.gov.ua/8b6bba91-a0b3-4033-a5b1-5f5f03ac5822) та ОП (Магістр, учитель початкової освіти, практичний психолог blob:https://office.naq.gov.ua/fcb4fe7b-c0e4-437d-a08a-9c35ed481815); - частково скориговано мету, основний фокус, особливості ОП, загальні та фахові компетентності; - осучаснено поняттєво-термінологічний апарат, хоча в ОП та назві ОК з (ОП для І курсу blob:https://office.naq.gov.ua/fcb4fe7b-c0e4-437d-a08a-9c35ed481815) замість поняття «освітній процес» вживається «навчально-виховний процес»; - до визначення цілей та ПРН й оновлення ОП переважно залучено роботодавців. Отже, виявлені під час попередньої акредитації недоліки були усунуті не повністю. . Освітня програма, яка акредитується, згідно відомостей самооцінювання, трактується розробниками як тимчасовий стандарт вищої освіти ЗВО за спеціальністю 013 Початкова освіта, оскільки на момент розроблення ОП стандарту вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти немає. Однак, найновіший нормативний документ розділу 10 цього документу датується 2015 р., хоча ОП оновлювалася і затверджувалася 27 серпня 2020 р. Зазначимо, що серед переліку нормативних документів, на яких базується тимчасовий стандарт ЗВО, не знайшов відображення Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою КМУ від 21 лютого 2018 р. № 87 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>). Не дивно, що серед ФК та ПРН освітньої програми не відображено усіх компетентностей вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти з освітніх галузей, передбачених Державним стандартом початкової освіти. Зазначимо також, що ОП, яка акредитується, в частині ФК6-ФК9, ПРН10-ПРН13 (blob:https://office.naq.gov.ua/fcb4fe7b-c0e4-437d-a08a-9c35ed481815), спрямована на оволодіння компетентностями практичного психолога, що відповідає підготовці здобувачів освіти за спеціальністю 053 «Психологія». Враховуючи це, ОП, що акредитується, не може бути тимчасовим стандартом ЗВО за спеціальністю 013 Початкова освіта, оскільки вона за своєю суттю є міждисциплінарною. Відтак, погоджуємося з рекомендацією ЕГ про необхідність нової назви ОП «Початкова освіта. Практична психологія».

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

У назві професійної кваліфікації «Магістр, учитель початкової школи, практичний психолог» слід вилучити «Магістр», оскільки це не є кваліфікацією, а згідно із ст.5 Закону України «Про вищу освіту» - ступенем вищої освіти. У профілі оновленої ОП у графі професійна кваліфікація вказується «учитель початкової освіти», «практичний психолог», однак, у розділі 6 «Форма атестації здобувачів вищої освіти» за підсумком кваліфікаційного екзамену і захисту валифікаційної роботи присвоюється «освітня кваліфікація магістр з початкової освіти за професійною

кваліфікацією викладач, вчитель початкової школи, практичний психолог» (blob:https://office.naq.gov.ua/fcb4fe7b-coe4-437d-a08a-9c35ed481815). Незважаючи на внесені зміни відповідно до рекомендацій ГЕР щодо вилучення професійної кваліфікації «Викладач», низка ФК та ПРН містять компетентності та результати навчання викладача ЗВО. Зокрема, частина ФК 1 «Здатність провадити викладацьку діяльність: реалізація організаційного процесу з використанням інноваційних технологій; формування культурного середовища щодо задоволення потреб населення регіону; здатність прогнозувати, проектувати й коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу ЗВО на засадах етики професійного спілкування; систематизація та узагальнення результатів наукових досліджень у сфері вищої освіти», ФК 2 «Здатність надавати методичний супровід освітньої діяльності початкової школи та ЗВО...», ФК 11 «Здатність налагоджувати контакт у спілкуванні зі студентами...», частина ПРН 3 «Знання сучасних інноваційних технологій підготовки та проведення різних форм організації занять у ЗВО», ПРН 7 «... здатність організувати та проектувати роботу академічної групи, здатність проектувати модель науково-дослідницької роботи викладача; забезпечувати знання теоретико-методичних засад методики викладання фахових дисциплін початкової освіти у ЗВО, методики викладання педагогічних дисциплін та основні вимоги до науково-методичного забезпечення освітнього процесу у ЗВО; організувати самостійну й науково-дослідницьку роботу студентів у ході вивчення педагогічних дисциплін і фахових методик», ПРН 15 «Здатність спрямовувати підготовку студента... уміти відбирати оптимальні засоби забезпечення соціально-виховної роботи зі студентами в навчальний і позанавчальний час для реалізації цілей та завдань гуманізації освіти» (blob:https://office.naq.gov.ua/fcb4fe7b-coe4-437d-a08a-9c35ed481815). Оскільки розробники ОП згідно рекомендацій ГЕР значно скоротили кредити ОК підготовки викладача ЗВО, передбачається, що формування усіх вище наведених ФК та ПРН реалізується лише на основі вивчення двох ОК «Педагогіка та психологія вищої школи» (5 кред.), «Науково-педагогічна практика в закладах освіти» (3 кред.), і частково ОК «Методологія і методика науково-педагогічних досліджень» (3 кред.). З іншого боку, незрозуміло, навіщо переобтяжувати ФК та ПРН освітньої програми компетентностями викладача ЗВО, якщо така професійна кваліфікація не присвоюється за ОП.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Здійснений аналіз ОП для другого (магістерського) (blob:https://office.naq.gov.ua/fcb4fe7b-coe4-437d-a08a-9c35ed481815) та першого (бакалаврського) (http://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2021/01/opp_po_bsc.pdf) рівнів зі спеціальності 013 Початкова освіта засвідчив ідентичність формулювання у них інтегральної компетентності та майже подібне формулюванні ЗК, що порушує норми НРК та принцип наступності й перспективності у здобутті вищої освіти. Зокрема, формулювання інтегральної компетентності в ОП відповідає рівню НРК 6 бакалаврської підготовки і суперечить меті, ФК та ПРН даної ОП. В ОП структурно-логічна схема ОК представлена у вигляді таблиці за семестрами (наявність СЛС в ОП передбачена листом МОН України №1/9-239 від 28.04.2017 р., у якому подано примірний зразок ОПП, де СЛС рекомендовано приводити у вигляді графа (<https://udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/List-MON-1-9-239-vid-28-04-2017-zrazok-OP-bakalavr.pdf>)). До складу робочої групи ОП не залучені стейкхолдери, зокрема роботодавці та здобувачі вищої освіти. У відомостях про СО зазначається про врахування при укладанні ОП досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП, проте не визначено, які кращі практики було взято до уваги.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

На веб-сторінці кафедри педагогіки та психології оприлюднено одну з трьох рецензій на ОП для I курсу (<http://kmf.uz.ua/uk/struktorni-pidrozdiil/kafedri/kafedra-pedahohiky-ta-psyholohiyi/opp-pochatkova-osvita-na-2020-21-p-r-magistr-i-kurs/>) та три рецензії на ОП для II курсу (дві з них не містять дат, одна – надана до проходження первинної акредитації (<http://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2020/12/recenzii.pdf>)).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Під час попередньої акредитації за критерієм 2 виявлено низку суттєвих недоліків, які були частково усунуті ЗВО, зокрема: збільшено обсяг і кількість ОК для отримання кваліфікацій «Вчитель початкової школи» та «Практичний психолог»; усунуто дублювання у змісті НП дисциплін «Менеджмент освіти» та «Управління навчально-виховним

процесом у початковій школі»; оновлено РПН з дисциплін «Інтегроване вивчення навчальних предметів галузі «Мистецтво», «Теорія та технології вивчення галузей «Математика» та «Природознавство», однак зазначені у них компетентності та ПРН мають розбіжності із визначеними у ОП; передбачено чіткий механізм індивідуального вибору здобувачами другого (магістерського) рівня навчальних дисциплін. Отже, виявлені під час попередньої акредитації недоліки були усунуті не повністю. 2.1. Відсутність чіткого визначення професійних кваліфікацій ускладнює формування змісту ОП. Так, у НП для I курсу передбачено 27 кредитів ЄКТС для підготовки вчителя початкової школи, 18 кредитів ЄКТС – практичного психолога та орієнтовно 6-7 кредитів ЄКТС – викладача ЗВО («Педагогіка та психологія вищої школи» (5 кредитів), «Методологія і методика науково-педагогічних досліджень» (3 кредити). Зорієнтованість ОП на отримання цих кваліфікацій простежуємо і в змісті практик та кваліфікаційному іспиті.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Серед обов'язкових дисциплін ОП підготовки вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти відсутні ОК, які відображають методики та технології навчання 4-х освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти з 9-ти: історичної і громадянської, соціальної і здоров'язбережувальної, технологічної, фізкультурної. Однією з потенційних причин відсутності кредитів на повноцінне забезпечення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти є спрямування ОК2 «Педагогіка та психологія вищої школи» (5 кредитів ЄКТС), ОК18 «Науково-педагогічна практика в закладах освіти» (3 кредити ЄКТС) на підготовку викладача ЗВО, які, на думку ГЕР, для даної ОП є зайвими. Як вказано в силабусі, метою ОК18 є «...формування професійних умінь і навичок, необхідних для проведення занять у закладах вищої освіти у процесі виконання функцій викладача...». Таким чином, розробники ОП врахували рекомендації попередньої ГЕР щодо вилучення ОК підготовки здобувачів освіти за професійною кваліфікацією «Викладач ЗВО» лише частково: обсяг ОК, спрямованих на підготовку викладача ЗВО скорочено з 18 до 8 кредитів ЄКТС. Як результат, підготовка учителя початкових класів закладу загальної середньої освіти є не повною. Підготовка здобувачів освіти за професійною кваліфікацією «практичний психолог» передбачає ґрунтовні компетентності з психологічної діагностики, психологічного консультування та психокорекції. На думку ГЕР, курс «Основи психодіагностики та психокорекції», «Основи психологічного консультування» за назвою і змістом не відповідають рівню магістерської підготовки, і, відповідно, не можуть повноцінно забезпечити компетентності ФК8, ФК9 «практичного психолога» та ПРН 10 за ОП. Погоджуємося із ЕГ, що ОК «Сучасні моделі початкової освіти» має бути віднесений до циклу професійної підготовки, а ОК «Нові інформаційні технології навчання та викладання» – до циклу загальної підготовки. Вбачаємо порушення принципу логічності в організації освітнього процесу, зокрема ОК «Педагогічно-психологічна практика у початковій школі» (передбачено в 2 семестрі) передє вивченням ОК «Теорія та технології вивчення галузей «Математика» та «Природознавство» (передбачено в 3 семестрі). Рекомендуємо ЗВО оновити назви навчальних дисциплін, наприклад, ОК «Управління навчально-виховним процесом у початковій школі» замінити на «Управління освітнім процесом у початковій школі»; узгодити назви навчальних дисциплін з освітніми галузями, визначеними Державним стандартом початкової освіти (2018), наприклад, ОК «Новітні технології викладання рідної мови у початковій школі» замінити на «Новітні технології викладання мовно-літературної галузі в початковій школі» тощо.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

У відомостях про самоаналіз в розділі 2 ЗВО чітко заявляє про міждисциплінарність: «Основним фокусом ОП та спеціалізації є: науки про освіту, початкова освіта, підготовка до професійної діяльності в початковій школі, у закладах вищої освіти» (відповідає спеціальностям 011 Освітні, педагогічні науки та 013 Початкова освіта). Згідно з Професійною кваліфікацією ОП – «Магістр, учитель початкової освіти, практичний психолог» має простежуватись міждисциплінарність лише зі спеціальністю 053 «Психологія». Цілі навчання ОП не враховують рекомендації ГЕР попередньої акредитації, й надалі залишаються занадто широкими, – визначають поєднання кваліфікацій вчителя початкової школи, викладача ЗВО й практичного психолога «...підготовка фахівців, здатних виявляти й ефективно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми інноваційного й наукового характеру в галузі організації освітнього процесу в початковій школі, закладах вищої освіти; формування здатності студентів до викладацької діяльності, виконання завдань із початкової освіти та практичної психології, зокрема з організації навчально-виховного процесу із застосуванням інформаційних засобів навчання». Придатність до працевлаштування, Професійні права, Характер роботи в першу чергу визначають Викладача ЗВО, а вже потім Вчителя початкових класів. Тому, враховуючи Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми (Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 р.), а саме Підкритерію 2.3 «У разі присутності в ОП освітніх компонентів, які за своїм змістом не мають зв'язку чи мають неочевидний зв'язок з визначеною спеціальністю, або ж стосунок до формування загальних компетентностей, їхня необхідність потребує належного пояснення з боку ЗВО. Якщо належного пояснення немає, цей факт становитиме недолік у контексті відповідності Критерію 2», вважаємо це суттєвим недоліком. У своїх відповідях ЗВО й надалі наполягає на підготовці викладача ЗВО, що не відповідає предметній області спеціальності 013 «Початкова освіта».

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Здобувачі освіти реалізують своє право на вибір 25% обсягу ОП, однак, вибір 7 ОК з 14-ти обмежує їхню індивідуальну освітню траєкторію.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Аналіз ОК, спрямованих на практичну підготовку, а також відповіді ЗВО на проєкт висновку ГЕР дають підстави констатувати відсутність педагогічної практики для забезпечення першої професійної кваліфікації «вчитель початкової школи» за спеціальністю 013 «Початкова освіта», що є критичним зауваженням для реалізації ОП. Так, головною метою ОК «Педагогічно-психологічна практика у закладах освіти» є ознайомлення студентів з існуючою системою психологічних послуг та аналіз діяльності шкільних психологічних служб навчальних закладів. У результаті практики студенти мають набути навичок самостійної роботи, персональної відповідальності через спостереження та аналіз діяльності практичного психолога, виконання окремих його функцій» (стор. 1) (blob:https://office.naq.gov.ua/ee782407-61ee-434b-8f7c-f2e48e4232e0), що забезпечує практичну діяльність за другою професійною кваліфікацією – Практичний психолог. Мета ОК «Науково-педагогічна практика у ЗО» ще раз підтверджує підготовку за даною ОП саме викладача ЗВО – «Головною метою науково-педагогічної практики у ЗО є закріплення засвоєного навчального матеріалу з дисциплін навчального плану зі спеціальності та формування професійних умінь і навичок, необхідних для проведення занять у закладах вищої освіти у процесі виконання функцій викладача, а також апробація здобувачем вищої освіти теоретичних знань та навичок науково-дослідницької роботи». (blob:https://office.naq.gov.ua/09f70ae6-12b3-4309-ada9-54aca9843792). Таким чином, ні «Науково-педагогічна практика у ЗО» (стор. 5) (blob:https://office.naq.gov.ua/09f70ae6-12b3-4309-ada9-54aca9843792), ні «Переддипломна практика» (стор. 4) (blob:https://office.naq.gov.ua/dc1965d5-ec4b-488a-a065-e49ff04ea766) згідно силабусів ОК не передбачають проведення освітньої діяльності (в тому числі й уроків) в початковій школі. Слід також вказати на розбіжності назв вище наведених практик в ОП та в НП. Так, у ОП зазначається «Науково-педагогічна практика у ЗО» (blob:https://office.naq.gov.ua/541f09a8-da99-450c-aaed-19dc825e82f9), а в НП - «Науково-педагогічна практика у ЗВО» (blob:https://office.naq.gov.ua/968e0d54-d602-4297-be3f-10ad90a71foo); у ОП – «Педагогічно-психологічна практика у закладах освіти», а в НП – «Педагогічно-психологічна практика у початковій школі».

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

У цілях ОП не передбачено формування у здобувачів соціальних навичок (soft skills).

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Вивчення документів, представлених на сторінці кафедри педагогіки та психології, зокрема РНП дисциплін та силабусів, дає підставити констатувати, що ЗВО фактично не відреагував на попередні зауваження ЕГ та рекомендації ГЕР щодо їхнього оновлення. Так, більшість РНП дисциплін (за винятком «Інтегроване вивчення навчальних предметів галузі «Мистецтво»» та «Теорія та технології вивчення галузей «Математика» та «Природознавство»») не переглядалися з часу їх затвердження (28.08.2018 р., 31.01.2019 р. або 30.08.2019 р.), не містять ЗК, ФК та ПРН, обсяг, статус, структуру навчальної дисципліни, критерії оцінювання результатів навчання, сучасну джерельну базу. На веб-сторінці кафедри педагогіки та психології не оприлюднено РПН з навчальних дисциплін «Теорія і методика навчання у початкових класах», «Теорія та технології вивчення галузей «Математика» та «Природознавство»», «Нові інформаційні технології навчання та викладання», «Новітні технології викладання рідної мови в початковій школі», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Професійна компетентність вчителя початкової школи», «Психічні розлади у дітей», «Сучасні моделі початкової освіти»; РПН з усіх видів практики; методичні рекомендації з підготовки кваліфікаційної роботи. Силабус з «Теорії та методики навчання у початкових класах» містить теми та список джерел, що відповідають дисципліні «Організація та управління закладом освіти». У низці силабусів («Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти», «Основи психологічного консультування», «Теорія та методика навчання у початкових класах», «Теорія та технології вивчення галузей «Математика» та «Природознавство»») простежується невідповідність кількості аудиторних годин із визначеними у НП.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 **Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь**

не застосовується

5.2 **Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)**

не застосовується

5.3 **Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Під час здійснення акредитаційної експертизи у 2020 р. у висновку ГЕР було рекомендовано: розробити та оприлюднити на сайті ЗВО програму кваліфікаційного іспиту та критерії оцінювання; визначити в РНП дисциплін результати навчання та критерії їх оцінювання; популяризувати академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти через різноманітні форми роботи (семінари, «круглі столи» тощо). Проаналізувавши матеріали АС, сайт ЗВО, простежуємо, що у ЗВО здійснюються заходи, спрямовані на популяризацію академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу; розроблено програму кваліфікаційного іспиту. Водночас у більшості РНП дисциплін не визначено результати навчання та критерії їх оцінювання (http://okt.kmf.uz.ua/ppt/oktat-ppt/013_MA_Poch_osv/). Тож попередні рекомендації ГЕР були враховані частково.

5.4 **У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 **Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання**

не застосовується

6.2 **Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми**

не застосовується

6.3 **Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу**

не застосовується

6.4 **Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців**

не застосовується

6.5 **Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями**

не застосовується

6.6 **Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності**

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

З відомостей про СО та звіту ЕГ виснуємо про наявність у ЗВО сучасної матеріально-технічної бази, належного навчально-методичного забезпечення, що створюють умови для досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання ОП. Водночас зазначаємо про існування в ЗВО практики перевірки студентських робіт на плагіат на платній основі. Потребує уваги створення умов для реалізації прав на освіту особам з особливими освітніми потребами, зокрема обдарованим студентам, вагітним, здобувачам з малими дітьми та ін. З огляду на зазначене, ГЕР вважає доцільним виставити за критерієм 7 оцінку В.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Зі звіту ЕГ простежуємо, що рекомендації, висловлені ГЕР за результатами попередньої акредитації, були враховані частково. Зокрема в ЗВО сформовано систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; до формування ОП залучені всі зацікавлені сторони. Водночас залучення роботодавців, академічної спільноти до перегляду ОП відбувається епізодично та переважно має формальний характер.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Реагуючи на рекомендації ГЕР, висловлені під час попередньої акредитації, на сайті ЗВО розміщено основні нормативні документи, водночас, як і попередньо, відсутні Колективний договір, Правила внутрішнього трудового розпорядку інституту та посадові інструкції (<http://kmf.uz.ua/uk/infocenter/>). На веб-сторінці кафедри педагогіки та психології не представлено проекти ОП (на веб-сторінці кафедри розміщені ОП 2018 р. та 2020 р. (<https://kmf.uz.ua/uk/strukturni-pidrozdily/kafedri/kafedra-pedahohiky-ta-psyholohiyi/>)).

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Здійснювати підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за єдиною ОП. 2. Увідповіднити назву ОП та професійних кваліфікацій. 3. Скоригувати профіль ОП відповідно до визначених професійних кваліфікацій. 4. Узгодити назви кваліфікацій в ОП та навчальному плані. 5. Переглянути формулювання інтегральної та загальних компетентностей відповідно до вимог НРК та Професійного стандарту за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)". 6. При формулюванні мети ОП навести характеристики, що визначають унікальність цієї освітньої програми відповідно до вимог регіону. 7. Візуалізувати структурно-логічну схему вивчення навчальних дисциплін в ОП. 8. Активізувати залучення здобувачів, які навчаються за ОП, до визначення цілей та програмних результатів навчання. 9. Розширити склад робочої групи ОП, увівши до неї представників роботодавців та здобувачів освіти. 10. Оприлюднити на веб-сторінці кафедри педагогіки та психології рецензії-відгуки стейкхолдерів на ОП із зазначенням дат. 11. Рекомендувати в ОП послуговуватися сучасною термінологією, визначеною в освітньому законодавстві України.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

12. Вилучити з ОП ОК, які спрямовані на формування компетентностей майбутнього викладача ЗВО (Педагогіка та психологія вищої школи (5 кредитів ЄКТС), Науково-педагогічна практика у ЗО (4 кредити ЄКТС). 13. Употужнити підготовку здобувачів із професійних кваліфікацій «Вчитель початкової школи» та «Практичний психолог». 14. Зосередити увагу змісту нормативних ОК на формуванні компетентностей згідно зазначеної професійної кваліфікації – вчителя початкової школи, практичного психолога. 15. Посилити гуманітарну складову ОП відповідно до вимог НРК та потреб формування соціальних навичок (soft-skills) здобувачів компонентами соціального, мовного та правового змісту. 16. Осучаснити назви навчальних дисциплін. 17. Увести в нормативні ОК педагогічну практику в

початковій школі, яка б за своїм змістом сприяла виконанню функцій вчителя початкової школи (проведення уроків, виховних заходів, групи продовженого дня тощо). 18. Увідповіднити назви ОК в ОП та НП. 19. Розширити перелік вибіркових дисциплін.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

20. Оновити програму фахового випробування для вступників 2021 р. 21. Сприяти залученню здобувачів до неформальної освіти завдяки участі у різноманітних вебінарах, тренінгах, навчальних програмах.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

22. Привести РНП дисциплін та силабуси до єдиної форми, що визначена у «Положенні про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін у Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II». 23. Здійснювати вчасне оновлення РНП дисциплін та силабусів. 24. Розробити та оприлюднити на веб-сторінці кафедри педагогіки та психології методичні рекомендації з підготовки кваліфікаційної роботи. 25. Активізувати роботу щодо дистанційної участі здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників у міжнародних проєктах, наукових заходах, публікації результатів наукових досліджень у закордонних виданнях. 26. Залучати до проведення лекційних занять викладачів з інших ЗВО за допомогою технологій дистанційного навчання.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

27. Увідповіднити ПРН, заявлені в ОП та в таблиці з відомостей про самоаналіз, з ПРН, зазначеними в РНП дисциплін. 28. У РПН дисциплін доцільно зазначити критерії оцінювання здобувачів під час поточного та підсумкового контролю. 29. Переглянути зміст програми кваліфікаційного комплексного екзамену, щоб дисципліни, які входять до його складу, підтверджували набуття заявлених кваліфікацій випускника ОП. 30. Продовжити роботу з популяризації академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу.

Критерій 6. Людські ресурси

31. Активізувати роботу щодо залучення представників роботодавців, професіоналів-практиків та експертів галузі до освітнього процесу, наукової діяльності та практичної підготовки здобувачів, які навчаються за ОП «Початкова освіта». 32. Посилити публікаційну активність науково-педагогічних працівників відповідно до навчальних дисциплін, які вони викладають. 33. Сприяти підвищенню професійної майстерності науково-педагогічних працівників, залучених до викладання за ОП. 34. Оприлюднити на сайті ЗВО результати опитування здобувачів освіти щодо їхньої задоволеності залученням до аудиторних занять професіоналів-практиків, представників роботодавців. 35. Рекомендувати посилити увагу до проходження стажування науково-педагогічними працівниками, залученими до викладання на ОП, у закордонних ЗВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

36. Розглянути можливість перевірки студентських та викладацьких робіт на наявність плагіату на безоплатній основі. 37. Активізувати роботу ЗВО у напрямі створення достатніх умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами, зокрема обдарованим студентам, вагітним, здобувачам із малими дітьми та ін.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

38. Дотримуватися процедури періодичного моніторингу та перегляду ОП «Початкова освіта». 39. Оприлюднити анкети для стейкхолдерів та аналіз їх результатів на сайті ЗВО з подальшим врахуванням їхніх пропозицій під час перегляду ОП. 40. Активізувати залучення студентського самоврядування та здобувачів другого (магістерського) рівня, які навчаються за ОП «Початкова освіта», до її періодичного перегляду та інших процедур забезпечення якості освіти як партнерів. 41. Систематично залучати до перегляду ОП роботодавців, документально підтверджувати та оприлюднювати цю інформацію на веб-сторінці випускової кафедри.

Критерій 9. Прозорість та публічність

42. Представити на сайті ЗВО такі документи, як: Колективний договір, Правила внутрішнього трудового розпорядку інституту та посадові інструкції. 43. Систематично оновлювати інформацію на сайті про діяльність ЗВО, зокрема сторінку «Інформація про інститут». 44. Рекомендувати створити веб-сайт кафедри педагогіки та психології, на окремих сторінках якого розміщувати інформацію про історію кафедри, різні напрями діяльності, навчально-методичне забезпечення ОП «Початкова освіта», результати співпраці зі стейкхолдерами тощо. 45. Задля простеження динаміки змін ОП, доцільно розмістити на веб-сторінці кафедри педагогіки та психології проєкти ОП «Початкова освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. 46. Створити на сайті ЗВО окрему рубрику для оприлюднення роботи студентського самоврядування.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІЇВНА